Ενθουσιασμός και φανατισμός (Πρωτοπρ. Διονύσιος Τάτσης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Φεβρουαρίου, 2014

ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ἄνθρωποι δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ δοῦν τὶς διαφορές, ποὺ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὸ φανατισμό, γι᾽ αὐτὸ καὶ συχνὰ τὸν ἐνθουσιώδη τὸν χαρακτηρίζουν φανατικὸ καὶ τὸ ἀντίστροφο. Εἶναι ὅμως μεγάλη ἀδικία νὰ ταυτίζονται ἢ νὰ συγχέονται οἱ δύο αὐτὲς ἔννοιες, ἀφοῦ εἶναι ἀντίθετες. Ὁ ἐνθουσιαμὸς διακρίνει τὸν ἄνθρωπο τῶν καλῶν προθέσεων, ποὺ θέλει νὰ ὁλοκληρώσει κάποιο ἔργο ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἄλλους, γιὰ τὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ἐνῶ ὁ φανατισμὸς διακρίνει τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ὑπηρετεῖ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ δὲν διστάζει συχνὰ νὰ χρησιμοποιήσει τὴ βία σὲ ἐκείνους, ποὺ τὸν ἐμποδίζουν καὶ θέλουν νὰ ματαιώσουν τὰ σχέδιά τους.

Ὁ ἐνθουσιώδης ἄνθρωπος ἐργάζεται χωρὶς νὰ θορυβεῖ. Εἶναι ταπεινὸς ἀλλὰ καὶ σταθερὸς στὸ ἔργο του. Δὲν ὑπερεκτιμᾶ τὶς ἱκανότητές του οὔτε καὶ τὶς δυνατότητες, ποὺ ἔχει ὅταν τὸν ἐπαινοῦν,
οὔτε ὅμως ἀπογοητεύεται καὶ χάνει τὸ ζῆλο του, ὅταν κακοὶ καὶ φθονεροὶ ἄνθρωποι τὸν κατηγοροῦν. Αὐτὸς θὰ ὁλοκληρώσει ὁπωσδήποτε τὸ ἔργο, ὅσες δυσκολίες καὶ ἂν τοῦ παρουσιαστοῦν. Καὶ ἂν κάποια στιγμὴ διαπιστώσει ὅτι ἔμεινε μόνος, θὰ συνεχίσει, γιατὶ πιστεύει στὴν ἄνωθεν βοήθεια, ἀφοῦ τὸ ἔργο του εἶναι φιλανθρωπικό.

Ἀντίθετα, ὁ φανατικὸς ὁλοκληρώνει τὸ ἔργο του μισώντας καὶ καταστρέφοντας. Δὲν τὸν ἀπασχολεῖ τίποτα ἄλλο. Γι᾽ αὐτὸν ἰσχύει τὸ «ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα». Ἀφοῦ κατ᾽ αὐτὸν ὁ σκοπὸς εἶναι ἅγιος, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσει τὰ πάντα, νόμιμα καὶ ἄνομα μέσα. Προτιμάει τὸ θόρυβο, γιὰ νὰ βρίσκει εὐκολότερα χορηγούς - θύματα καὶ ὅταν ἀπολογεῖται εἶναι ἐριστικὸς καὶ ὑπερήφανος. Δὲν σηκώνει μύγα στὸ σπαθί του, ὅπως λέει ὁ λαός μας. Γι᾽ αὐτόν, ὅποιος τὸν ἀμφισβητεῖ, νὰ πέσει στὸ γκρεμό!

Ἡ συνεργασία μὲ ἕνα φανατικὸ καταντᾶ μαρτύριο, ὅπως καὶ ἡ συνομιλία μαζί του εἶναι ἐπικίνδυνος παροξυσμός. Ὁ ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς ἔλεγε ὅτι ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ὁ φανατισμὸς εἶναι φλόγα. Τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἡ

φλόγα δὲν ἔχει καπνό, ἐνῶ τοῦ φανατισμοῦ ἡ φλόγα ἔχει καπνὸ καὶ καταστρέφει. Καὶ διευκρίνιζε: «Ὁ ἐνθουσιασμὸς σημαίνει: ὁλόκληρος ὁ ἄνθρωπος συγκεντρωμένος καὶ καθοδηγημένος πρὸς μία κατεύθυνση καὶ ἕνα στόχο.Ὅταν ὁ νοῦς κρίνει καὶ ἡ καρδιὰ ἀγαπήσει καὶ ἡ ψυχὴ ἐπιθυμήσει, τότε ὁ ἄνθρωπος ἑνώνεται καὶ ὡς μία δύναμη ξεκινάει τὸ μεγάλο ἔργο», «ἐνῶ τοῦ φανατικοῦ, πάντα τοῦ λείπει κάτι, τὴ μία ὁ νοῦς καὶ τὴν ἄλλη ἡ καρδιά.Ὁἐνθουσιασμένος εἶναι πάντα ὁλόκληρος ἄνθρωπος».

Στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας παρατηροῦμε καὶ ἐνθουσιώδεις ἀνθρώπους καὶ φανατικούς. Ἡ συνεργασία μεταξύ τους δὲν εἶναι εὔκολη. Στὶς λίγες φορές, ποὺ ἐπιτυγχάνεται εἶναι ἐπικίνδυνη, γιατὶ οἱ ἐνθουσιώδεις μποροῦν νὰ παρασυρθοῦν στὸ γκρεμὸ τοῦ φανατισμοῦ. Ἐνῶ οἱ φανατικοὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀνεβοῦν στὸ ὕψος τοῦ εὐγενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

(Πηγή: "Ορθόδοξος Τύπος", 10/1/2014)